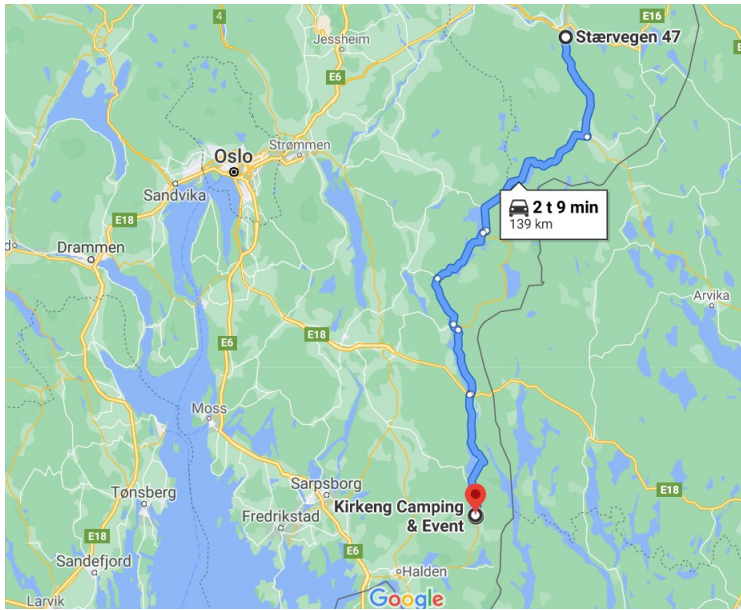

KYSTTUR I MAI 2021

Vi syntes at vi «trengte» en lengre tur enn bare dagsturer i nærområdet. Vi la opp til en tur på småveier langs kysten fra Halden til Farsund. Vi bestilte overnatting på nettet før vi reiste, slik at vi visste hvor vi skulle overnatte underveis. Vi startet den 21. mai og kjørte i retning Halden.

Vi planla å kjøre slik på den første etappen.

Norsk tekst.

Underveis kjørte vi bort til Soot-kanalen. Dette er en av slusene i kanalen. Den heter Sverige. Det er bare den øvre sluseporten som er i orden. Den nedre ble fjernet da det ble bygget bru over kanalen.

Engelsk og tysk tekst.

Det er satt opp infotavler som forteller om kanalen. Sootkanalen ble bygget for å frakte tømmer fra [Mangenvassdraget](#) (som ender opp i Sverige) og over i [Haldenvassdraget](#). Kanalen ble bygget i tidsrommet fra 1847 til 1849 av til sammen 600 mann. Arbeidet ble ledet av [Engebret Soot](#) (1786–1859). Dette er Norges eldste sluseanlegg. Det var i bruk fra 1851 til 1932. Det var 16 sluser. 3 av slusene er restaurert.

Link til [Wikipedia](#) – [Eidskog Kommune](#) – [Visit Norway](#)

Slusa og brua sett nedenfra.

Slusa og brua sett fra parkeringsplassen.

Lenger oppe ser vi neste sluseport.

Sluseporten sett ovenfra.

Navnet på slusa.

Det vokste bekkeblom i kanalen.

Skjæra har bygget reir.

Da vi kjørte videre herfra og kom til innsjøen Setten, kjørte vi videre langs [Haldenvassdraget](#). Det består av en rekke avlange innsjøer forbundet av elver og kanaler. Vassdraget var tidligere en viktig ferdsels- og fløtningsvei. Flere sluser og kanaler er bygd for å lette transporten i vassdraget.

Da vi hadde kjørt forbi innsjøen Hallangen, så vi denne steinen.

Plakett på steinen.

På plaketten står det følgende:

Gjennom disse grensetraktene i Aurskog-Høland ble flere tusen flyktninger ført i sikkerhet til Sverige i krigsårene 1940 – 1945. Denne plaketten er reist i takknemlighet over de grenseløser, kurerer og alle deres hjelpere som med sin tapre innsats bidro til Norges frigjøring.

Avduket 8. mai 1995.

Jeg står og ser på steinen.

Det går en tursti over brua.

Her ser vi videre mot Hauketjenn.

Det var mye pollen i elva under brua.

Her går [fylkesvei 21](#) på fylling over Langvannet. Utsikt nordover.

Utsikt sydover.

Steiner på et nes i Langvannet.

Her kommer vi til Ørje. Vi skal kjøre på denne brua som går over E18. Den heter Norgesporten Bru.

Her er vi over brua.

Noen bilder fra sentrum i Ørje.

[Ørje](#) er administrasjonssenteret i Marker kommune. Ørje er kjent for kanalmuseum og dampbåtclubb.

I 1905 fikk Ørje oppmerksomhet ettersom Ørje fort, som hadde blitt opprettet to år tidligere, ble sett på av Sverige som uheldig, ettersom kanonene pekte østover, mot Sverige. Etter [Karlstadkonvensjonen](#) i september 1905 ble Ørje fort demolert.

Da vi skulle parkere bilen kjørte vi forbi denne kiosken, [Matfatet](#).

Rett bak Matfatet sto det noen ruller med kabel.

Vi måtte under brua hvor E18 går for å parkere. Her er kanalen til venstre.

Rødenessjøen ligger nord for kanalen.

Ute på brygga ligger Sluseporten Båtcafe. Det var den første dagen dette året at kafeen var åpen, men det så ikke ut til at det var mange gjester denne dagen.

Her er en stor reklameplakat.
Link: [Visitnorway](#) [Visitoestfold](#)

Det var også en poster her med et bilde av livet på kanalen i gamle dager.

Det var et område med plass for bobilparkering.

Jeg var mest interessert i kanalen. Her skal jeg sjekke om slusene er i orden.

Dette er det øverste slusekammeret. Det er tre slusekammer i slusene her.

Dette er den øverste sluseporten.

Jeg tok et bilde nedover mot de nederste slusekammerne. Alt ser bra ut.

Ørje sluser ble bygget i årene 1857-1860. De har en løftehøyde på 10 meter. Det var Engebret Soot som sto for byggingen. Link: Visitnorway

Ved den øverste slusen står en statue av Engebret Soot. Den ble reist i 1936, 150 år etter hans fødsel.

Syd for slusene ligger turistbåtene Engebret Soot og Turisten.

Det går tre turistbåter i Haldenvassdraget: [DS Engebret Soot](#), [DS Turisten](#) og [MS Brekke](#).

Dessuten er det ni andre båter som er stasjonert i kanalen.

[DS Hans](#), [MS Hebe](#), [DS Pasop](#), [MS Thor](#), [DS Tryg](#), [MS Mette Meng](#), [DS Stampe](#), [DS Ara](#), [DS Lelång](#)

Link: [Haldenkanalen](#)

Utsikt mot slusene.

Utsikt nedover Ørjelva.

Vi så skilt til Ørje fort nede i Ørje sentrum, men da vi kjørte i den retningen, så kjørte vi forbi dette, men ikke flere skilt angående noe fort.

Vi fant denne tavlen angående fortene. Det så ut til å være så langt å gå at vi kjørte videre.

[Visitoestfold](#)

Det var også kart over en turløype her, men den var vi ikke interessert i.

Vi la også merke til dette emblemet. NJK står for Norsk Jeger Korps (Telemarksbataljonen). De var utkommandert hit, men det ble ingen krig med Sverige i 1905.

Fortene ble bygget i årene 1901 – 1902. Bakgrunnen var et ønske i Norge om oppløsning av unionen mellom Norge og Sverige. Sverige hadde truet med krig. Det kom imidlertid til enighet mellom Norge og Sverige angående oppløsningen, Kalstadkonvensjonen, 23. september 1905. Dette resulterte i at fortene måtte demoleres, så de fikk veldig kort levetid.

Neste stopp var i [Strømsfoss](#).

Her ligger [Thor](#) ved kai.

Et kassert styrehus.

Utsikt oppover Strømselva.

Det plass til å fortøye for småbåter også.

Her er det noen som vært på padletur.

Det er en [bobilparkering](#) også her.

Utsikt nedover Strømselva nedenfor slusa.

Dette er slusekammeret.

[Strømsfoss sluse](#) ble bygget i årene 1857 – 1860. Løftehøyden i slusa er 2 meter.

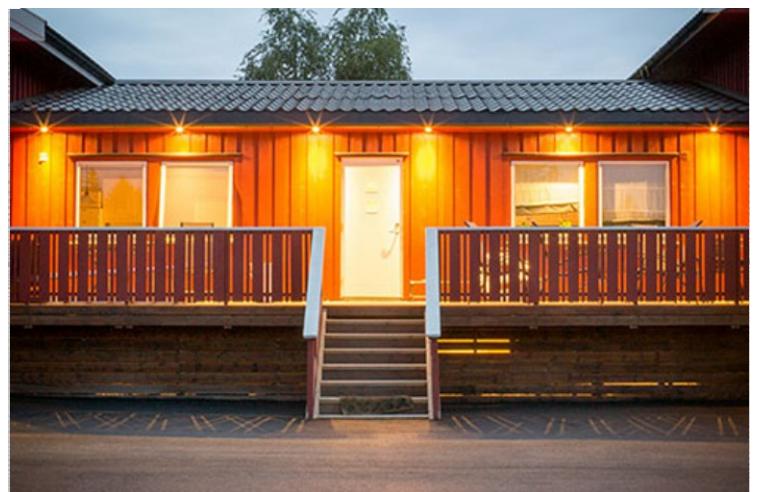
Ved siden av kanalen ligger Strømsfoss Handel. Det er et gammelt landhandleri fra 1896. De selger kaffe og ferske bakevarer. Det er også bokhandel med salg av nye og pent brukte bøker.

Utsikt nordover fra slusekammeret.

Ved fossen ligger [Strømsfoss Mølle](#). Det er kraftstasjon i underetasjen.

Vi hadde bestilt overnatting på [Kirkeng Camping](#). Leiligheten heter Fjøset.

Sitteplass på verandaen.

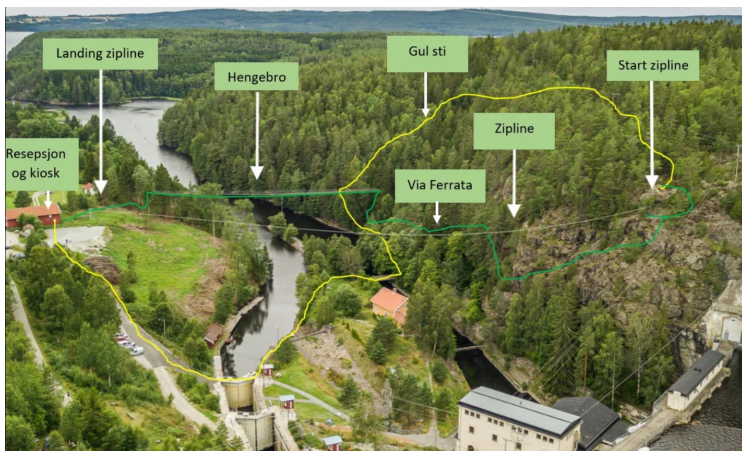
Utsikt fra verandaen.

Mer utsikt.

Da vi kjørte videre dagen etter, den 22. mai, kjørte vi en avstikker til Brekke sluser. Det viste seg at det ikke var lov å kjøre helt bort til slusene. Her skal jeg sjekke hva som står på tavla.

Det viste seg at det er et anlegg her som heter [Via Ferrata Halden](#). Det er en klatrerute med hengebro, klatring og retur med zipline.

Dette er landingsfeltet for ziplina.

Her ser vi hengebrua.

Her ser vi en gangbrua over det ene løpet i Stenselva nedenfor demningen og slusene.

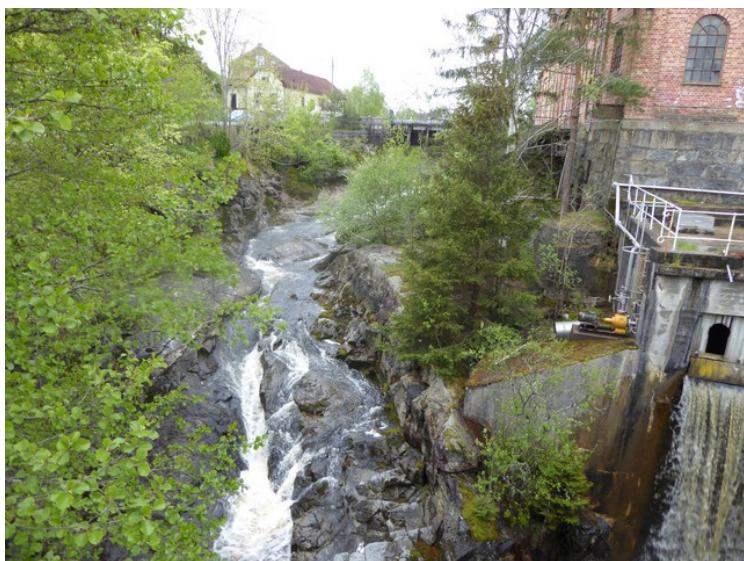

Her ser vi demningen til høyre. [Brekke kraftstasjon](#) ble gjort ferdig i 1924. En større oppgradering av stasjonen skal være ferdig i 1922.

Vi ser [Brekke sluser](#) til høyre. De var ferdige i 1852. Engebret Soot ledet byggingen. Det er fire slusekammer og løftehøyden er 26.6 meter.

[Visitnorway](#)

Her er vi på brua som går over elva [Tista](#) øverst i [Tistedalen](#), i enden av [Femsjøen](#). Tistedalen er et gammelt sagbrukssted. Her har det vært saget trelast siden 1600-tallet, og her ble Mads Wiels Bomuldsfabrique anlagt i 1813. Produksjonen startet i 1815, den første industrivirksomheten i Norge.

Ved brua ligger dette gamle industribygget.

Rett ved brua ligger denne musikkpavilongen. [Tistedalens Musikkforening](#) og støttespillere fikk den bygd i 1924. Den ble flyttet til dagens plassering i Tistedals-parken i 1936. Tistedalens Musikkforening er et av landets eldste amatørkorps, stiftet i 1871.

Rett ovenfor brua og demningen har et par stokkender tatt seg en pause.

Vi kjørte forbi [Tistedal kirke](#).

Dette er et bilde fra 1920-tallet med mye vann i fossen og industranleggene nedover langs fossen. I dag går mesteparten av vannet i tunnel ned til [Tistedalfoss kraftverk](#).

Ved siden av musikkpaviljongen står dette minnesmerket. Det er reist av Æresmedlemmer i Tistedalen musikkforening 17. mai 1987. Det er øverst portrett av [Ragnar Danielsen](#) og Ragnvald Oliver Vik. Begge har nok gjort en god innsats for musikkforeningen. Vik fikk Kongens fortjenestemedalje i 1969

Dette er "Tvillingene" av billedhugger [Ragnhild Butenschön](#) i Tistedalsparken rett ved musikkpaviljongen. Det er en gave fra Fredrikshalds Sparebank til Haldens 300-års jubileum i 1965 .

Vi gjorde en kort stopp ved [Solbergstårnet](#). Det er et 30 meter høyt utsiktstårn der det mulig å se mot de mange fornminnene i området rundt.

Dette er rett før vi kommer til [Fredrikstad](#), [Fredrikstadbrua](#).

Fra toppen av brua ser vi mot Fredrikstad.

Dette er [Puttesund bro](#). Den kalles også Hvalerporten. Vi hadde planlagt å kjøre så langt sydover i [Hvaler](#) som vi kunne.

Båter ved Stokken.

Mange småøyer utover mot Oslofjorden.

Her har vi kjørt gjennom [Skjærhalden](#) og tar bilder vestover. Det var bra vær og det var mye folk der. Det er et populært feriested.

Her har vi kjørt tilbake gjennom sentrum til vestsida av Kollen, som er en høyde i sentrum ved havna. Her er båthavna og det var mange båter her.

Neste stopp var ved [Engelsviken](#).
Stedet er bygget opp rundt fiskeindustrien og rekefiske. Det er mange hytter i området.

Et bilde til fra Engelsviken.

På veien videre så vi også et par Canadagjess.

Før vi kom til overnattingsstedet kjørte vi forbi disse blomstrende frukttrærne.

Vi hadde bestilt overnatting på Huset i Skogen. Leiligheten lå i underetasjen og den var veldig bra.

Et par bilder fra stua.

Soverommet.

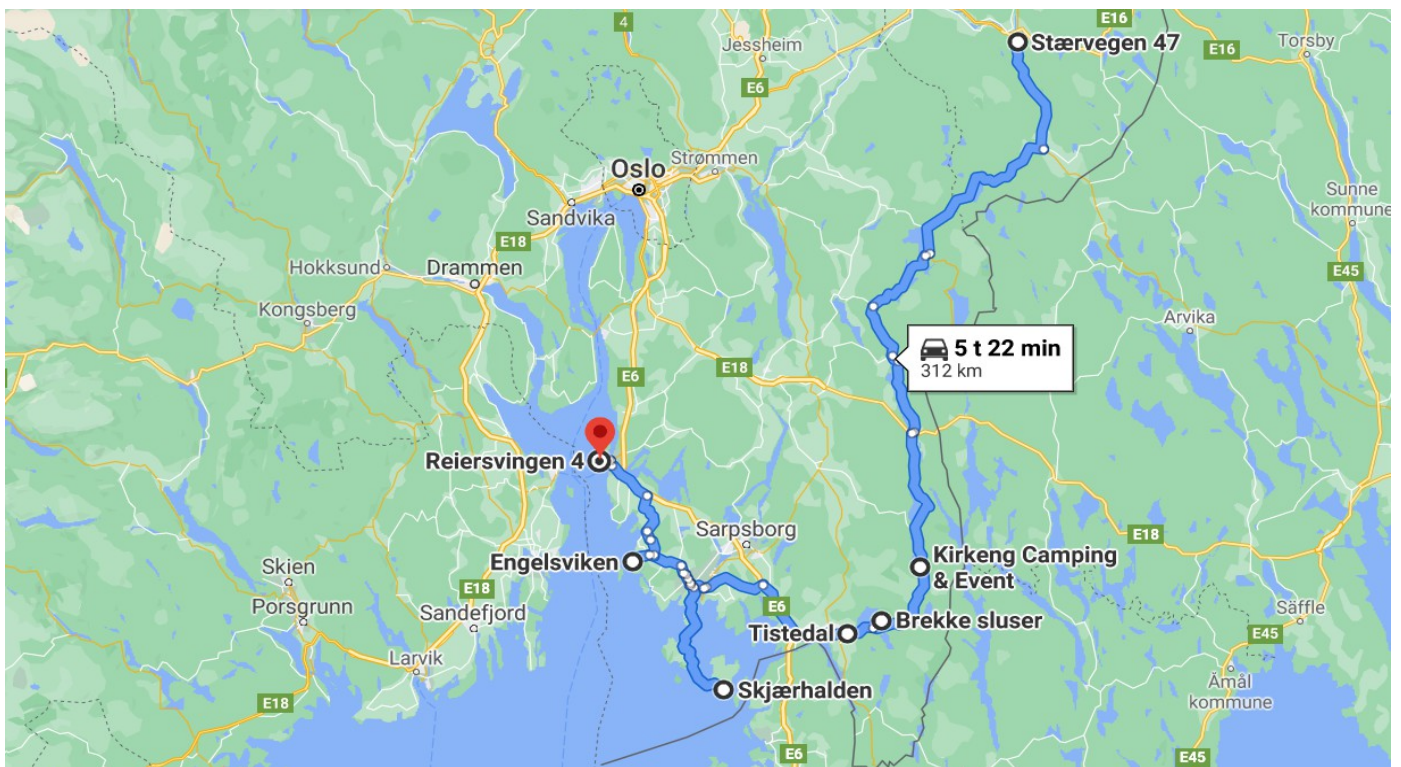
Godt utstyrt kjøkken.

Uteplassen.

Fin hage.

Kjøreruta disse to dagene var slik.